

רשומות

דיני מדינת ישראל

נוסח חדש

1 ביולי 1965

9

א' בתמוז תשכ"ה

עמוד

256

פקודת המועצות המקומיות

פקודת המועצות המקומיות

פרק א': כינון מועצה מקומית

1. שר הפנים (להלן – השר), רשאי על פי המלצת הממונה על המחוז (להלן – הממונה) להכריז בצו שכפר פלוני או קבוצת כפרים פלונית או אזור פלוני יתנהלו על ידי מועצה מקומית (להלן – צו כינון).

צו כינון

2. (א) בצו הכינון יפורשו או יוסדרו הרכב המועצה המקומית, תקופת כהונתה, תפי קידיה, סמכויותיה, חובותיה ואזור שיפוט.

תכנון של צו כינון

(ב) בלי לפגוע בכלליותה של הוראת סעיף קטן (א) יכול שיהיו בצו גם הוראות בדבר –

(1) מינויה או בחירתה של המועצה המקומית וכל העניינים הכרוכים בכך, לרבות שמיעת עררים, ערעורים ובקשות לענין זה לפני בתי משפט שפורשו או בדרך אחרת;

(2) הקמת ועדות של המועצה;

(3) מינוים או בחירתם של פקידי המועצה, השעייתם או פיטורם, סמכויותיהם וחובותיהם, ומתן קצבאות ומענקים להם;

(4) כל שאר עניינים הכרוכים בכל האמור לעיל, או הנראים דרושים כדי להטיל הוראותיה של פקודה זו (להלן – הפקודה) על אותה מועצה מקומית לכשתורכב.

3. (א) נתכוננה מועצה מקומית באזור הכולל שני כפרים או יותר או חלקים מהם, יכול, בלי לפגוע בהוראות הפקודה, שצו הכינון של המועצה יורה הוראות בעניינים אלה:

כינון ועדים מקומיים

(1) הקמת ועדים מקומיים בכפרים או בחלקים מהם, בכלם או במקצתם, הרכב הועדים, אזור שיפוטם, סמכויותיהם וחובותיהם, לרבות הסמכות להטיל על נכסים או אנשים שבאזור שיפוטם ארנונות, היטלים, אגרות ודמי השתתפות;

(2) אצילת תפקידים של המועצה המקומית לועדים מקומיים בהגבלות או בתנאים או בלעדיהם;

(3) הטלת סכומים על הועדים המקומיים שישולמו למועצה המקומית במקום ארנונות, היטלים, אגרות ודמי השתתפות שהיא רשאית להטיל על נכסים או על אנשים שבאזורי שיפוטם של הועדים המקומיים;

(4) חלוקת הוצאות של המועצה המקומית בין הכפרים או חלקיהם אשר לטובתם הוצאו הוצאות אלה;

(5) גבייתם של סכומים והוצאות כאמור על ידי המועצה המקומית מאת הועדים המקומיים;

(6) תיאום השימוש בסמכויות ועד מקומי עם השימוש בסמכויות המועצה, הן בעניינים כספיים והן בעניינים אחרים.

(ב) ועד מקומי במילוי תפקידו כרשות מקומית יעמוד לבקורת מבקר המדינה; אולם הבקורת לא הופעל אלא אם ועדת הכספים של הכנסת או מבקר המדינה החליטו על כך ובמידה שהחליטו.

4. (א) השר רשאי, על פי המלצת הממונה, להכריז בצו כינון שתיכון מועצה מקומית ברובע פלוני של תחום עיריה השונה לפי אפיו וצרכיו משאר חלקי תחום העיריה.

כינון מועצה מקומית בחלק מתחום עיריה

- (ב) הצו לא יינתן אלא אם נתקבלה על כך הסכמת מועצת העיריה ויפורשו בו – בנוסף לפרטים הנדרשים בסעיף 2 – היחסים שבין המועצה המקומית לבין מועצת העיריה.
 (ג) בכפוף להוראות הצו, לא ייגרע מסמכויות מועצת העיריה לגבי אותו רובע.

כינון מועצה
 מקומית במקום
 שותפה עירייה

5. הכריז השר לפי סעיף 1 כי כפר פלוני או קבוצת כפרים פלונית או אזור פלוני יתנהלו על-ידי מועצה מקומית, וערב תחילת האכרזה היתה קיימת באותו אזור, כנלג או מקצתו, עירייה אחת, יחולו הוראות אלה:

(1) המועצה המקומית תהא חליפתה של העיריה, הן לזכויותיה והן לחובותיה ולהתחייבויותיה והן למעמדה בכל ענין אחר, ובין השאר – לענין ארנונות, אגרות, היטלים, דמי השתתפות ותשלומי חובה אחרים (להלן – תשלומי חובה) שהוטלו כדין על ידי העיריה וטרם נגבו;

(2) המועצה הראשונה תהיה מורכבת ממי שהיו ערב האכרזה חברי מועצת העיריה;

(3) חוקי העזר והתקנות האחרות, לוח השומה, התקציב, הרשימות, ההיתרים והמסמכים האחרים שהותקנו או ניתנו כדין על ידי העיריה או רשות מרשויותיה, יעמדו בתקפם, כשינויים המחוייבים לפי הענין, עד שיפקעו או ישונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק או עד שהמועצה המקומית או רשות מרשויותיה יבטלו או ישנום מכוח כל חיקוק;

(4) כל הליך שהיה תלוי ועומד ערב תחילת האכרזה לפני העיריה או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין שהוקם על ידי העיריה, או שאזור שיפוטו נקבע באופן הכולל את תחום העיריה, יוסיפו לדון בו ויכריעו בו כאילו המשיכה העיריה בקיומה;

(5) מי שערב תחילת האכרזה היה רשאי להגיש תוך זמן קצוב ערר או ערעור לפני העיריה או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין כאמור בפסקה (4), או לבקש מהם סעד כיוצא באלה, רשאי לעשות כן לפני אותם המוסדות והם ידונו ויכריעו בהם כאילו המשיכה העיריה בקיומה;

(6) רשאי השר לתת הוראות בכל ענין אחר הנוגע לשינויים הנובעים מכינון המועצה המקומית ורשויותיה במקום העיריה ורשויותיה וכן הוראות משלימות כדי להבטיח את ביצוען של הוראות סעיף זה, והוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבטלו או ישונו על ידי המועצה המקומית מכוח סמכות באותו ענין לפי כל חיקוק.

כינון מועצה
 מקומית במקום
 שהיו מספר
 רשויות מקומיות

6. הכריז השר לפי סעיף 1 כי כפר פלוני או קבוצת כפרים פלונית או אזור פלוני יתנהלו על ידי מועצה מקומית, וערב תחילת האכרזה היו קיימות באותו אזור, כולו או מקצתו, יותר מרשות מקומית אחת, בין עיריה ובין מועצה מקומית (להלן – רשויות קודמות) – יחולו הוראות אלה:

(1) לוח השומה של כל אחת מהרשויות הקודמות שנערך כדין, וכן הרשימות, ההיתרים ומסמכים אחרים כיוצא באלה, שניתנו כדין על ידי רשות קודמת או רשות מרשויותיה, יעמדו בתקפם עד שיפקעו או ישונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק, או עד שהמועצה המקומית או רשות מרשויותיה יבטלו או ישנום מכוח כל חיקוק;

(2) השר רשאי ליתן ההוראות הדרושות, לדעתו, כדי להבטיח את רציפותו של השלטון המקומי באותו אזור, ובין השאר –

(א) לקיים ולתאם, במידה שיקבע בהוראות, את תקפם של חוקי העזר, התקנות והתקציב של כל אחת מהרשויות הקודמות שהותקנו או אושרו כדין; (ב) לקבוע את הרשות אשר תדון בהמשך ההליכים שהיו תלויים ועומדים, ערב תחילת האכרזה, לפני רשות קודמת או רשות מרשויותיה או לפני בית דין שהוקם על ידי רשות קודמת או שאזור שיפוטו גקבע באופן הכולל את תחום הרשות הקודמת, וכן לקבוע דרך הגשתם וקבלתם של עררים, ערעורים או כיוצא באלה שאדם היה רשאי להגישם ערב תחילת האכרזה לרשות של רשות קודמת ולהאריך את המועדים להגשתם; (ג) להכריז על המועצה המקומית כחליפתה של רשות קודמת, הן לזכויותיה והן להובותיה ולהחייבויותיה וכן למעמדה לכל ענין אחר, ובין השאר לענין תשלומי חובה שהוטלו כדין על ידי רשות קודמת וטרם נגבו, הכל במידה שיקבע השר בהוראה;

והוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבוטלו או ישוגו על ידי המועצה המקומית מכוח סמכותה באותו ענין לפי כל חיקוק.

7. הוראות סעיף 6 יחולו, בשינויים המחוייכים לפי הענין, על הרחבת תחומה של מועצה מקומית על ידי צירוף אזור שהיה, כולו או מקצתו, כלול ערב האכרזה בתחום עיריה או מועצה מקומית.

הרחבת תחומה של מועצה מקומית

8. (א) גקבע בצו לפי סעיף 1 או על פיו, כי הבחירות למועצה המקומית, לוועדים המקומיים כאמור בסעיף 3 (א) (להלן – ועדים מקומיים), או לוועדה של מועצה מקומית, יתנהלו לפי פנקס בוחרים, וכי תהיה זכות ערר, בדבר רישום או אי-רישום בפנקס הבוחרים לפני ועדה בחירות, בין שועדת הבחירות חייבת לדון בעצמה בערר ובין שהיא רשאית להעבירו לדיון לוועדת משנה, יהיה ערעור על החלטת ועדת הבחירות או ועדת המשנה לפני בית המשפט המחוזי והוא ידון בו בהרכב של שופט אחד או יותר כפי שיקבע נשיא בית המשפט, הכל בתנאים ובדרך שנקבעו בתוספת הראשונה לפקודה.

בחירות לפי פנקס בוחרים

(ב) פסק-דין של בית המשפט המחוזי כערעור לפי סעיף זה – אין אחריו ולא כלום.

9. החלטתו של בית המשפט המחוזי בדבר תקפן או ביטולן של תוצאות הבחירות למועצה מקומית, לוועד מקומי או לוועדה של מועצה מקומית, כולן או מקצתן – אין אחריה ולא כלום.

ערעור על תוצאות הבחירות

פרק ב' : מעמדה של מועצה מקומית ופמכויותיה

סימן א' : הוראות כלליות

10. מועצה מקומית תהא אישיות משפטית, ובכפוף להוראות צו הכינון, תהא רשאית לעשות חוזים, לרכוש ולהחזיק מקרקעין או כל זכות בהם, לתבוע ולהיבצע בשמה היא.

מועצה מקומית היא תאגיד

11. מועצה מקומית לא תהא רשאית למכור מקרקעין הרשומים על שמה או כל זכות בהם, למשכנם, להשכירם, להחליפם או להוציאם מרשותה בדרך אחרת או לעסוק בהם באופן אחר, אלא באישורו של הממונה.

סייג להעברת מקרקעין

12. לענין סעיפים 10 ו-11, דין ועד מקומי כדין מועצה מקומית; אולם העסקאות של ועד מקומי הנמנות עם המפורטות בסעיף 11, טעונות אישור המועצה המקומית, והחלטת המועצה המקומית בדבר מתן האישור תהא טעונה אישור כאילו היתה העסקה בנכסיה של המועצה המקומית.

דין ועד מקומי

13. מועצה מקומית לא תהא רשאית, אלא באישורו של הממונה ובכפוף להוראות ולתנאים שמכות ללוות שבצו הכינון או שהוטלו על ידי הממונה –

- (1) ללוות כסף מכל אדם למטרה שתאושר על ידי הממונה, ולמשכן או לשעבד למלווה כל נכס או הכנסה של המועצה כדי להבטיח תשלום הקרן והריבית של ההלוואה;
- (2) ללוות זמנית כל סכום שהוא מהבנק שבו מקיימת המועצה המקומית את החשבון שלה.

סימן ב': תשלומי חובה

14. בכפוף להוראות צו הכינון, תהא למועצה מקומית סמכות להטיל באישור הממונה תשלומי חובה אלה:

הסמכות להטיל תשלומי חובה

- (1) ארנונות, לרבות ארנונות חינוך, על נכסים הנמצאים בכפר או בקבוצת הכפרים או באזור או ברובע, שישולמו על ידי בעליהם או מחזיקיהם; ארנונות חינוך לפי פסקה זו מותר להטילה בנוסף על כל ארנונות חינוך המוטלת לפי סעיף 12 של פקודת החינוך¹;
- (2) אגרות בעד רשיונות או כל דבר אחר, וכן היטלים שעיריות מורשות אותה שעה להטילם או שמועצה מקומית רשאית להטילם לפי כל חיקוק;
- (3) אגרות בעד הספקת שירותים על ידי המועצה המקומית, שישלמו הנהנים מאותם שירותים;
- (4) דמי השתתפות מצד תושבי הכפר או קבוצת הכפרים או האזור או הרובע למטרות חינוך או למטרות אחרות, אלא שהממונה רשאי לפטור מתשלום דמי השתתפות כאמור בני-אדם או סוגים של בני-אדם שלפי דעתו אין ההשתתפות מיועדת להנאתם או להנאת ילדיהם;
- (5) ארנונות גולגולת שתוטל על תושבי הכפר או קבוצת הכפרים או האזור או הרובע.

הוראות בדבר תשלומי חובה בצו הכינון

15. בלי לפגוע בהוראות סעיף 2 יכול שצו הכינון יכלול הוראות בדבר –

- (1) שומת תשלומי החובה וכל הענינים הכרוכים בשומה;
- (2) השלת תשלומי החובה לפי אחוזים שונים או לפי דרגות שונות על נכסים או בני-אדם מסוגים שונים או על חלקים מיוחדים של תחום המועצה המקומית;
- (3) אופן גביית תשלומי החובה ומתן פטור מהם, וכן ויתורים, הנחות ומחזיקות;
- (4) שמיעת ערעורים בענין תשלומי חובה בבתי משפט שפורשו או באופן אחר.

ערעור על שומה

16. (א) נקבע בצו הכינון או על פיו, כי השומה של תשלומי חובה תיעשה בעריכת לוח שומה על ידי ועדת שומה, וכי תהיה זכות ערר לפני ועדת עררים על החלטות ועדת שומה – יהיה ערעור על החלטת ועדת העררים לפני בית המשפט המחוזי והוא ידון בו כשופט יחיד, הכל בתנאים ובדרך שנקבעו בתוספת השניה.
(ב) פסק-דין של בית המשפט המחוזי בערעור לפי סעיף זה – אין אחריו ולא כלום.

הגדלת ארנונות

17. מועצה מקומית רשאית, באישורו של השר, להגדיל תוך כל שנת כספים כל ארנונה שהטילה באותה שנה ולקבוע את האופן והמועדים שבהם תשלום הארנונה המוגדלת; ואולם

¹ חוקי אי" כרך א', פרק ב'.

אין להטיל ארנונה מוגדלת בעד תקופה שלפני יום פרסום הודעה על אותה הגדלה ועל פרטי הארנונה המוגדלת.

18. הודעה כאמור על הטלת ארנונות או הגדלתן לפי סימן זה ועל פריטתן תפורסם במשרדי המועצה המקומית.

19. (א) ארנונת רכוש המגיעה למועצה מקומית ניתנת לגביה לפי הדין בדבר גביית ארנונה המגיעה לעירייה, בשינויים המחוייבים לפי הענין, וארנונת גולגולת, אגרות וסכומים אחרים המגיעים למועצה מקומית ניתנת לגביה לפי הדין בדבר גביית אגרות המגיעות לעירייה, בשינויים המחוייבים לפי הענין, ולראש המועצה המקומית יהיו לענין זה הסמכויות של ראש עירייה לפי אותו דין.

(ב) לענין סעיף זה דין ועד מקומי כדין מועצה מקומית אלא שסמכותו של ראש עירייה ניתנת לענין זה לראש הועד המקומי, ושר הפנים רשאי, בצו הכינון, להגביל את סמכויותיו של ועד מקומי לענין זה או להעבירן, כולן או מקצתן, למועצה המקומית.

20. (א) מועצה מקומית רשאית, באישור הממונה, להחליט, שאם סכום ארנונה לא שולם תוך ששה חדשים מיום שבו חל תשלומו לפי הוראות הפקודה או הוראות צו הכינון ייוסף עליו קנס פיגורים שאינו עולה על 20 אחוז מאותו סכום, והוראות הפקודה לגבי גביית ארנונות יחולו על גביית סכום זה; אולם רשאית המועצה המקומית, באישור הממונה ולאחר שראתה סיבה טובה לדבר, לוותר על הקנס, כולו או מקצתו, וכן לחזור בה מהויתור כאמור או לשנותו אם הפיגור נמשך; הודעה על ההחלטה תפורסם ברשומות.

(ב) כל סכום של ארנונה שהיה בפיגור בזמן פרסום ההודעה לא יחול עליו או על חלק ממנו הקנס האמור בסעיף קטן (א), אלא אם עדיין עמד בפיגור בתום ששה חדשים מתאריך הפרסום.

(ג) הוראות הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על פיגורים בתשלום היטלים ואגרות המגיעים למועצה מקומית לפי הפקודה, לרבות כל צו וחוק עזר שניתנו על פיה.

(ד) שר הפנים רשאי, בצו הכינון, לקבוע הוראות בדבר הטלת קנס פיגורים על אי תשלום תשלומי חובה המגיעים לוועד מקומי, ולענין גבייתו יהא דינו של קנס הפיגורים כדין תשלום החובה שבקשר אתו הוטל, ושיעורו לא יעלה על השיעור שנקבע לקנס הפיגורים לתשלום חובה מאותו סוג המגיע למועצה המקומית.

21. אין לרשום בפנקס מקרקעין כל העברת נכס המצוי בתחומה של מועצה מקומית, אלא לאחר שהוצגה לפני רשם מקרקעין תעודה חתומה בידי ראש המועצה המקומית, המעידה שכל החובות המגיעים למועצה מאת בעל הנכס ביחס לאותו נכס והגורבים מהוראות הפקודה או כל חיקוק אחר, סולקו במלואם או שאין חובות כאלה. "העברה", לענין סעיף זה – כמשמעותה בפקודת העברת קרקעות¹.

סימן ג': חוקי עזר

22. מועצה מקומית רשאית, באישור שר הפנים, להחקיין חוקי עזר בכל ענין שהיא חייבת או מוסמכת לטפל בו על פי הפקודה או על פי צו הכינון שלה או על פי כל חיקוק אחר.

1 חוקי א"י, כרך ב' פרק פ"א, עמ' 855.

<p>הוראות בדבר קנסות והוצאות</p>	<p>23. בחוק עזר כאמור רשאית המועצה לקבוע קנסות על העובר עליו שלא יעלו על חמש מאות לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת – על סכום נוסף של עשרים לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה בכתב מטעם ראש המועצה או הממונה בדבר העבירה, או לאחר הרשעה; לא נקבע עונש בחוק העזר, יהיה דיגו של העובר עליו קנס שלא יעלה על המישים לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת – קנס נוסף שלא יעלה על חמש לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה או הרשעה כאמור.</p>
<p>תשלום הוצאות עקב הפרה</p>	<p>24. חוק עזר כאמור יכול שיכלול הוראה שבנוסף לעונש האמור בסעיף 23 יהא האדם שהפר את חוק העזר או לא ביצע עבודה שהוטלה עליו בחוק העזר, חייב לשלם את ההוצאות שהוצאו על ידי המועצה עקב הפרה או בביצוע העבודה.</p>
<p>הוראות בדבר השתתפות בהוצאות עבודה</p>	<p>25. הטילה מועצה מקומית בחוק עזר חובת השתתפות בהוצאות עבודה שהיא רשאית או חייבת לבצעה מכוח הפקודה או מכוח חיקוק אחר, רשאית היא לקבוע באותו חוק עזר שחובת ההשתתפות תחול גם לגבי עבודות שבוצעו על ידי המועצה מכוח הרשאה או חובה כאמור בתוך שנת הכספים שבה התחיל תקפו של חוק העזר.</p>
<p>סמכות לעובר מועצה מקומית לטיפול בעבריינים</p>	<p>26. עבר אדם עבירה על חוק עזר של המועצה לענין עובד מעובדי המועצה המקומית, שהוסמך לענין סעיף זה על פי החלטת המועצה, או שהיה לעובד כאמור יסוד סביר להניח שהאדם עבר זה לא כבר, עבירה כאמור, רשאי הוא לדרוש מאותו אדם לזהות את עצמו לשם ביעת רצונו של אותו עובד; לא זיהה את עצמו אותו אדם כאמור, רשאי העובד לדרוש ממנו שילך אחר לתחנת המשטרה הקרובה ביותר לשם זיהויו, ואם סירב לעשות כן, רשאי העובד להשתמש במידה סבירה של כוח כדי להביאו לתחנת המשטרה כאמור; במילוי תפקידו לפי סעיף זה ישא העובד סימן היכר כפי שתקבע המועצה.</p>
<p>פרק ג': תקציב וחשבונות</p>	
<p>עריכת תקציב ראשוני</p>	<p>27. מועצה מקומית תערוך בכל שנה תקציב בצורה שנקבעה, המראה את אומדן ההכנסה וההוצאה שלה; התקציב יוגש לאישור הממונה, במישרין, ואם היתה המועצה המקומית רובע של עיריה – על ידי העיריה.</p>
<p>אינן לסטות מן התקציב</p>	<p>28. התקציב שאושר על ידי הממונה הוא התקציב השנתי למועצה המקומית, ולא תשלם שום תשלום מכספיה ולא תקבל עליה שום התחייבות, אלא בהתאם לתקציב המאושר.</p>
<p>תיקון התקציב על ידי הממונה</p>	<p>29. הממונה רשאי, לאחר ששקל את דעת המועצה המקומית, לשנות או לדחות פריט בתקציב וכן רשאי הוא להוסיף פריט לתקציב, אם ראה שעל פי נסיבות חורגות מן הרגיל הקשורות במועצה המקומית היוגני הוא, מטעמים של טובת הציבור, לעשות כן.</p>
<p>שינוי בתקציב על ידי המועצה</p>	<p>30. המועצה המקומית יכולה לשנות את התקציב בדרך שנקבעה כאמור לאישור התקציב המקורי.</p>
<p>חילוקי דעות בנוגע לתקציב השנתי</p>	<p>31. כל חילוקי דעות בין המועצה המקומית ובין עיריה בענין התקציב השנתי יופנו לממונה והחלטתו תהא סופית.</p>
<p>קופת המועצה</p>	<p>32. צו הכינון יכול שתהא בו הוראה בדבר ייסוד קופת המועצה המקומית, השמירה על בטחונה ושאר ענינים הכרוכים בכך, וכל הקנסות, האגרות, דמי העונשין והתשלומים האחרים הנגבים לפי הפקודה, או לפי חוקי עזר שהותקנו על פיה, ישולמו לקופה ויהיו חלק ממנה.</p>

33. צו הכינון יכול שיהיו בו הוראות בדבר החיוב להחזיר סכומים ששולמו ותשלומם לא הותר לפי הצו או בתקציב שאושר לפי פרק זה.

אחריות לתשלומים שלא כדין

34. החשבונות של מועצה מקומית יבוקרו על ידי רואה חשבון שמינהו השר לתפקיד זה לפי פקודת העיריות¹, והוראות אותה פקודה בנוגע לבקורת חשבונות של עירייה יחולו, בשינויים המחוייבים, על בקורת חשבונות של מועצה מקומית; ככפוף להוראה זו יכול שצו הכינון יכלול הוראות בדבר בקורת חשבונות.

בקורת חשבונות

35. בלי לפגוע בהוראות פרק זה רשאי השר להתקין תקנות הקובעות פנקסים שבהם ינהלו חשבונות של מועצות מקומיות וצורת ניהולם, וכן אופן הכנת תקציביהן השנתיים, וכל הענינים הכרוכים בכך, ורשאי הוא באותן תקנות לקבוע הוראות בדבר תחולת התקנות, או מקצתן, על המועצות המקומיות הנקובות בהן.

תקנות כלליות

פרק ד': פמפויות השר והממונה

36. (א) כל אימת שנראה לממונה שמועצת מקומית לא מילאה חובה או לא ביצעה עבודה שהיא נדרשת או מוסמכת לעשות, לפי הפקודה או לפי צו הכינון או לפי כל דין אחר, רשאי הוא לדרוש ממנה בצו למלא החובה או לבצע העבודה תוך זמן הנקוב בצו. (ב) לא מילאה המועצה אחרי הצו תוך הזמן האמור, רשאי הממונה למנות אדם הנראה לו מתאים, שימלא את החובה או יבצע את העבודה, ורשאי הוא לקבוע את שכרו ולהורות שהשכר וההוצאות למילוי החובה או לביצוע העבודה יהיו על קופת המועצה.

מועצה המסרבת למלא חובה מסוימת

37. בשעת חירום, כשאין אפשרות לכנס ישיבה של המועצה המקומית, רשאי הממונה להורות לראש המועצה או לסגנו או לחבר אחר של המועצה למלא חובה או לבצע עבודה שהמועצה נדרשת או מוסמכת לעשות לפי הפקודה או לפי צו הכינון או לפי כל דין אחר והן, לדעת הממונה, הכרחיות לבטחון או לבריאות של תחום שיפוט המועצה או של תושביו.

כשאין אפשרות לכנס את המועצה

38. בכל אחד מהמקרים המנויים להלן רשאי הממונה להורות בצו על בחירת מועצה חדשה ולקבוע את תאריך הבחירות, או למנות מועצה מתוך אנשים כשירים להיות חברי מועצה, או למנות ועדה למילוי תפקידי המועצה, ואלה המקרים:

מועצה נחשלת

(1) המועצה נחשבת כמועצה שחללה לפי הוראות צו הכינון;

(2) המועצה איננה ממלאה עוד, לדעת הממונה, את התפקידים שהוטלו עליה לפי הפקודה או צו הכינון או כל דין אחר, או שאינה מנהלת כשורה את תחום שיפוט, וכל זאת לאחר שהזהיר אותה כראוי.

39. תקופת כהונתה של מועצה שנבחרה לפי הוראות סעיף 38 תהיה בהתאם להוראות צו הכינון ותקופת כהונתה של מועצה או של ועדה שנתמנו לפי הוראות סעיף 38 תהיה עד אשר הממונה יורה על עריכת בחירות או יורה הוראה אחרת.

תקופת כהונתן של מועצות או ועדות חדשות

40. ועדה ממונה לפי הוראות סעיף 38 יהיו לה הסמכויות והחובות אשר למועצה המקומית לפי הפקודה או צו הכינון או כל דין אחר.

סמכויות ועדה ממונה

41. (א) מונתה ועדה לפי הוראות סעיף 38, ימנה הממונה אחד מחבריה להיות יושב ראש, וימנה, אם ראה לעשות כן, חבר אחר להיות סגן יושב ראש.

יושב ראש ועדה ממונה וסגנו

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

(ב) ליושב ראש ולסגן יושב ראש יהיו כל הסמכויות וההחובות שהוקנו או יוחזרו לראש המועצה המקומית או לסגנו לפי הפקודה או צו הכינון או כל דין אחר, והם יקבלו מקופת המועצה את השכר שיקבע הממונה.

42. רשאי השר לבטל צו כינון, ואם ביטלו – יתן ההוראות הדרושות להקניית נכסי המועצה המקומית; הנכסים יוקנו בהתאם להוראות אלה והעסקה תהיה פטורה מאגרות המשתלמות לפי תקנות העברת מקרקעין (אגרות), תשט"ז–1956.¹
43. הממונה רשאי להחיל על מועצה מקומית את פקודת העיריות (אספקת מים), 1936,² או כל חלק ממנה, בדרך שהשר רשאי על פי סעיף 29 שבה להחילה על עיריה, והמקודה או החלק ממנה יחולו על המועצה המקומית בדרך שהם חלים על עיריה בשינויים אלה: במקום "עיריה" ו"מועצה" קרי "מועצה מקומית" ובמקום "פקודת העיריות" קרי "פקודת המועצות המקומיות או צו הכינון שניתן על פיה", ובמקום "השר" קרי "הממונה".

תוספת ראשונה

(סעיף 8)

1. בעל דין בערר לפני ועדת הבחירות או ועדת משנה שלה הרואה עצמו מקופח על ידי החלטה סופית שלה, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא תחום המועצה.
2. הערעור יוגש תוך עשרה ימים מיום החלטת ועדת הבחירות או ועדת המשנה, אם ניתנה בפני המערער, או תוך עשרה ימים מהיום שגמסרה לו הודעה של ועדת הבחירות או של ועדת המשנה על החלטתה בדרך שנקבעה בצו הכינון – אם ניתנה שלא בפניו, אלא שמוחרר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה.
3. ועדת הבחירות תהא משיבה בערעור מלבד כל בעל דין אחר של המערער.
4. הערעור יוגש ויתכרר על ידי בקשה בדרך המרצה כאמור בתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג – 1963.³
5. משיודיעו לוועדת הבחירות על הערעור, יעביר יושב ראש הוועדה לבית המשפט כל חומר שהשתמשו בו בקשר לענין המשמש נושא לערעור.
6. בית המשפט יפסוק בערעור תוך עשרה ימים מיום הגשתו; לא הספיק לפסוק תוך הזמן האמור, לא יעכב הערעור את הבחירות.
7. רשם בית המשפט המחוזי ישלח בלי דיחוי לוועדת הבחירות הודעה על פסק-דינו של בית המשפט.
8. החליט בית המשפט על תיקון בפנקס הבוחרים, יתקן אותו יושב ראש ועדת הבחירות לפי ההחלטה, בלי דיחוי.
9. לא ישולמו בקשר לערעור אגרות בית משפט, אגרות התייצבות של עורך-דין ומס בולים על ייפוי-כוח.

1 קובץ התקנות 581, תשט"ז, עמ' 472.

2 ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 560, עמ' 1.

3 ק"ת 1477, תשכ"ג, עמ' 1869.

תוספת שניה

(סעיף 16)

1. בעל דין לפני ועדת עררים הרואה עצמו מקופח על ידי החלטת סופית של ועדת עררים, רשאי לערער על החלטת לפני בית המשפט המחוזי, אשר באזור שיפוטו נמצא תחום המועצה.
מי רשאי לערער
2. הערעור יוגש תוך ארבעה עשר יום מיום החלטת ועדת העררים אם ניתנה בפני המערער, או תוך ארבעה עשר יום מהיום שנמסרה לו הודעה על החלטת בדרך שנקבעה בצו הכינוי - אם ניתנה שלא בפניו, או תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום הודעת ועדת העררים על החלטתה בדרך שנקבעה כאמור, אם החלטתה היא בדבר ערר כללי של המועצה, אלא שמוותר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה או פרסומה; לענין סעיף זה, "ערר כללי של המועצה" - ערר של המועצה על לוח שומה על יסוד הטענה ששומת כלל הנכסים או סוג נכסים פלוני היא גבוהה מדי או נמוכה מדי ומבוקשת הורדה כללית או העלאה כללית מתאימה.
מועד להגשת הערעור
3. בכל ערעור שאיננו של המועצה - המשיבים הם המועצה ובעל דינו של המערער בוועדת העררים.
המשיבים
4. הערעור יוגש ויתברר על ידי בקשה בדרך המרצה כאמור בתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג - 1963.
דרכי הדין
5. רשם בית המשפט המחוזי יודיע לוועדת השומה על הערעור, ויושב ראש הועדה יעביר לבית המשפט כל הומר שוועדת השומה וועדת העררים השתמשו בו בקשר לענין המשמש נושא הערעור.
מסירת חומר הדין
6. רשם בית המשפט המחוזי ישלח בלי דיחוי לוועדת השומה הודעה על פסק-הדין של בית המשפט.
הודעת פסק-הדין
7. החליט בית המשפט המחוזי על תיקון לוח השומה, יתקן יושב ראש ועדת השומה את הלוח בלי דיחוי.
תיקון לוח השומה
8. הוראות תוספת זו יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על ערעור על החלטת ועדת עררים בדבר הוספות ללוח השומה ובדבר בקורת לוח השומה, בהתאם לצו הכינוי.
דרכי הדין בשינוי לוח השומה
9. החייב בתשלום ארנונה או בתשלום חובה אחר מכוח צו הכינוי, ישלם אותם במועדם, אף אם הוגש ערעור לפי תוספת זו ועדיין לא הוכרע בו; חל שינוי בשומה עקב הערעור, הוא או המועצה ישלם או יקבל את ההפרש, הכל לפי הענין.
חובת תשלום על אף הערעור

דב יוסף
שר המשפטים

המכון האוניברסיטאי

של ת"ת

13810

פ"ת תשנ"א